Pagal gautus duomenis KPC identifikavo ir apibrėžė naujai atrasto pilkapyno ribas (5 pav.).

Zabarijos kaimo (Elektrėnų sav.) gyventoja minėjo prie Rugtupio upelio rastus archeologinius radinius – akmeninį kirvį, akmens trintuvus (6 pav.), tačiau ši upelio vieta nepatenka į dujotiekio trasos zoną.

Remiantis tyrimų rezultatais, buvo nustatyti neigiamą poveikį mažinančių priemonių bendrieji reikalavimai, kuriuose suformuluota tyrimų užduotis pirmam ir antram darbų etapams: iki pradedant statybų darbus ir juos vykdant. Taip pat įvertinus naujai nustatytų spėjamų kultūros paveldo objektų būklę, siūloma dalį jų registruoti NKVR kaip turinčius aiškių vertingųjų savybių požymių.

The archaeological properties along the route of the planned gas main connection between Poland and Lithuania

In 2014, a historical investigation and a field survey were conducted along the route, in Lithuanian territory, of the planned gas main connection between Poland and Lithuania. A 250 m wide territory along the 165 km planned route selected by *Kelprojektas*, UAB was evaluated. In gathering information about unregistered immovable cultural heritage properties, the route was surveyed, the inhabitants questioned, and archival data, historical maps, and topographic maps investigated. After conducting these investigations, initial data was obtained about more than a hundred suspected objects along the route. 111 objects with signs of valuable features were preliminarily determined to exist in the route's zone and in its immediately vicinity. After conducting an assessment of the 250 m wide gas main corridor in accordance with the requirements formulated by the KPD, 67 potential objects, for which a negative effect is possible, even if it is short-lived, were determined to exist, i.e. the protection zone of these suspected objects lay in the route's corridor. These objects were manor and village sites, old cemetery locations (Fig. 4), suspected old settlements (Figs. 1–3), old ferry locations, etc. (Figs. 5, 6).

Žilvinas Montvydas

Žvalgymai Barstyčių seniūnijoje

2014 m. balandžio mėnesį šio straipsnio autorius gavo duomenų, kad ŽMA saugomi du Geldėnų ir Kruopių kaimuose (Skuodo r., Barstyčių sen.) (1 pav.) surasti archeologiniai radiniai – apyrankė smailėjančiais galais ir kryžinis smeigtukas (2, 5 pav.). Šiuose kaimuose nebuvo į NKVR įtrauktų archeologinių objektų, tačiau istoriografijoje minimas Geldėnų kapinynas (*LAA*, V., 1977, t. III, p. 39), netoliese yra Mikytų (Skuodo r., Notėnų sen.) piliakalnis, o greta jo surasti Šliktinės (Mikytų) lobiai (*ATL 1970 ir 1971 metais*, V., 1972, p. 84–85; *ATL 2012 metais*, V., 2013, p. 591–594) rodo, kad apylinkėse gali būti nežinomų geležies amžiaus archeologinių paminklų.

Minėti kaimai nesulaukė didelio tyrinėtojų dėmesio. 1966 m. Kruopiuose lankėsi LII žvalgomoji ekspedicija (A. Tautavičius), jos dalyviai aprašė spėjamą piliakalnį – natūralią kalvą, vadinamą Pūkštos kalnu (*LLIR*, f. 1, b. 246, p. 76–77). Apie apylinkių mitologinius ir archeologinius objektus duomenys buvo renkami XX a. 9 dešimtmečio pradžioje (V. Vaitkevičius). Istorikas Tomas Baranauskas Geldėnų (Gelin-

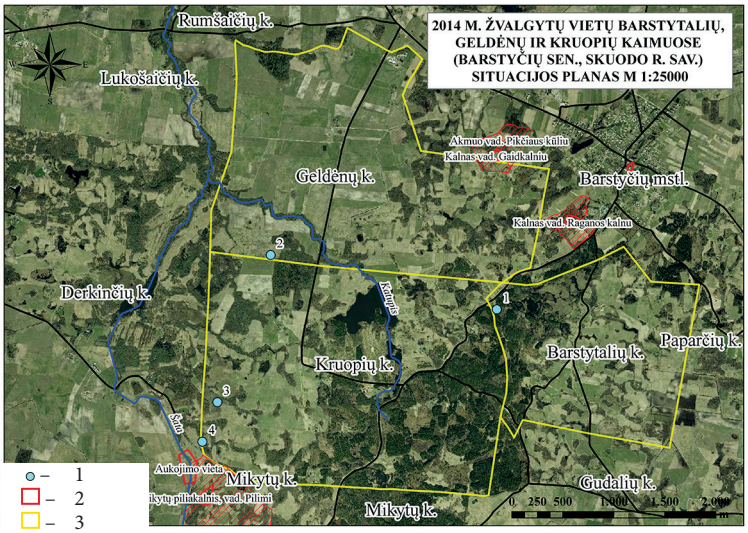

1 pav. 2014 m. žvalgytų vietų Barstytalių, Geldėnų ir Kruopių kaimuose (Skuodo r., Barstyčių sen.) situacijos planas:1 – žvalgytos vietovės; 2 – kultūros paveldo objektai; 3 – kaimų ribos. Kartografinis pagrindas 2009–2010 m. rastrinis ortofotografinis žemėlapis 1:25000. Ž. Montvydo brėž.

Fig. 1. Situation plan of the locations surveyed in 2014 in Barstytaliai, Geldėnai, and Kruopiai villages (Barstyčiai eldership, Skuodas District). Cartographic basis: a 2009–2010 raster orthophoto map: 1 – surveyed localities; 2 – cultural heritage objects; 3 – village boundaries.

2 pav. Kryžinis smeigtukas, apie 1936 m. surastas Kruopių I kaimo (dabar Barstytalių k.) gyventojo J. Šemetos žemėje. Saugomas ŽMA (GEK 10955, archeologinis – 1572). Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 2. The cruciform pin found on the land of Kruopiai I (now Barstytaliai) village inhabitant, J. Šemeta, circa 1936.

dėnų) kaimą sieja su 1253 m. Pietų Kuršo dalybos aktuose minima istorine Ceklio žemės *Zelende* vietove (Baranauskas T., Zabiela G., Ceklis 1253 metais: istorinė–archeologinė analizė, *Žemaičių istorijos virsmas iš 750 m. perspektyvos*, 2004, p. 31).

2014 m. rugpjūčio 26–28 dienomis Barstytalių, Geldėnų ir Kruopių (Barstyčių sen. Skuodo r., Notėnų sen.) kaimuose surengti archeologiniai žvalgymai, jų tikslas – surasti nežinomus archeologinius paminklus.

Barstytalių kaimo radimvietė. 1964 m. Žemaičių Kalvarijos gyventojas Juozapas Šemeta į ŽMA perdavė kryžinį smeigtuką (ŽMA GEK 10955, archeologinis – 1572) (2 pav.). Inventorinėje kortelėje nurodyta, kad dirbinys buvo surastas „apie 1936 m. Barstyčių apyl. Kruopių km. buv. Šemetos Juozo žemėje ariant

dirvą“. LCVA surasta Kruopių I kaimo skirstymo viensėdžiais byla (*LCVA*, f. 1250, a. 3, b. 4341) ir 1912 m. kaimo planas (*LCVA*, f. 1250, a. 4, b. 7/94), padaryta jo skaitmeninė kopija (3 pav.), kuri *ESRI ArcGIS* programine įranga buvo susieta su koordinačių sistema, istoriniais ir šiuolaikiniais žemėlapiais. Tokiu būdu nustatyta J. Šemetos sklypo vieta, buvę ariami ir ganomi laukai.

J. Šemetos žemė buvo Kruopių I kaime (dabar Barstytalių kaimo ŠV dalies ir Kruopių kaimo ŠR dalie paribys), nutoleš apie 1,95 km atstumu į PV nuo Barstyčių Šv. Apaštalų Simono ir Judo Tado bažnyčios. V jos dalį kerta kelias Barstyčiai–Šliktinė (gyvenamojo namo koordinatės LKS94 X 6225839, Y 366416). Tai netai-

3 pav. J. Šemetos žemės ribos. 1912 m. Kruopių I kaimo skirstymo į viensėdžius planas. LCVA, f. 1250, a. 4, b. 7/94.

Fig. 3. The boundaries of J. Šemeta's land. The 1912 plan of the division of Kruopiai I village into separate farmsteads.

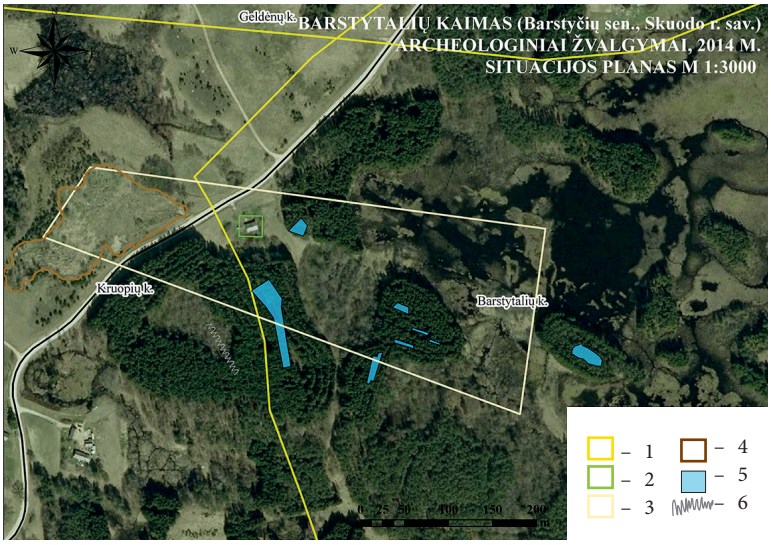

4 pav. Žvalgytų plotų Barstytalių kaime situacijos planas: 1 – kaimų ribos; 2 – J. Šemetos gyvenamasis namas; 3 – buvusi J. Šemetos žemė; 4 – žvyrduobė–sąvartynas; 5 – žvalgyti plotai; 6 – apkasai. Kartografinis pagrindas 2009–2010 m. rastrinis ortofotografinis žemėlapis. Ž. Montvydo brėž.

Fig. 4. Situation plan of the surveyed locations in Barstytaliai village. Cartographic basis: a 2009–2010 raster orthophoto map: 1 – village boundaries; 2 – J. Šemeta's home; 3 – J. Šemeta's former land; 4 – the gravel pit–tip; 5 – surveyed areas; 6 – trenches.

0 5 cm

5 pav. Apyrankė smailėjančiais galais (ŽMA GEK 10955, archeologinis – 1573), 1938 m. surasta Kazimiero Bružinsko žemėje (Geldėnų kapinyne), saugoma ŽMA. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 5. A bracelet with tapered terminals that was found in 1938 on the land of Kazimieras Bružinskas (Geldėnai Cemetery).

syklingos trapecijos formos apie 8 ha dydžio plotas, esantis kalvotoje vietoje. PV jo dalyje yra masyvi apie 260x170 m dydžio, 10–15 m aukščio vandenskyrinio kalvyno kalva, iškylanti į H_{abs} 152,00–155,00 m aukštį. Sklypo ŠR dalyje driekiasi Barstytalių pelkė, o ŠV dalyje yra jau nebenaudojamas žvyro karjeras – sąvartynas (4 pav.).

Atmetus paieškai netinkamas vietas (sąvartynas, sodybos aplinka, pelkė ir panašiai), metalo ieškikliais iššvalgyti 8 įvairaus dydžio plotai (iš viso apie 2700 m^2): didžiosios kalvos viršuje, prie Barstytalių pelkės įsiterpusiame

6 pav. Geldėnų kapinyno (UK 38320) žvalgymų 2014 m. situacijos planas: 1 – kelias; 2 – lauko keliukas; 3 – Geldėnų kapinyno kalva; 4 – kaimų ribos; 5 – sklypų ribos; 6 – žvalgyti plotai. Kartografinis pagrindas – LiDAR duomenys 1:5000. Ž. Montvydo brėž.

Fig. 6. Situation plan of the 2014 survey in Geldėnai Cemetery (Barstyčiai eldership, Skuodas District, UK 38320). Cartographic basis: LiDAR data: 1 – road; 2 – green lane; 3 – the hill of Geldėnai Cemetery; 4 – village boundaries; 5 – plot boundaries; 6 – surveyed areas.

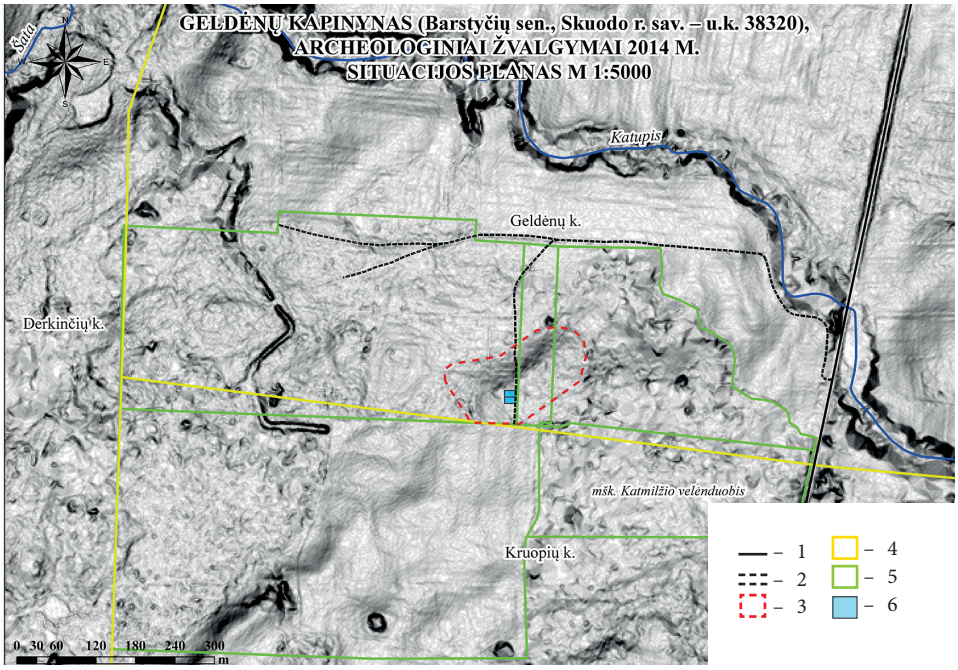

pusiasalyje ir saloje bei arčiau kelio ir sodybos esančioje pakilumoje. Visi šie plotai patenka į buvusio J. Šemetos sklypo ribas (4 pav.).

Archeologinio paminklo, jei toks šioje vietoje yra, surasti nepavyko, tačiau aptikta istorinių laikų radinių: plote 1 aptikta žalvarinė 1936 m. kaldinta Lietuvos 2 centų moneta, plote 2 – varinė 1898 m. Rusijos imperijos 2 kapeikų moneta. Be šių radinių, surasta nemažai XX a. datuojamų, su sodybos ūkiu susijusių šiukšlių bei, tikėtina, su II Pasauliniu karu (ant didžiosios kalvos yra ilga apkasų linija) sietinų dirbinių – aliuminio šaukšto fragmentas, neaiškios paskirties metalinių dirbinių fragmentai.

Neatmestina, kad kryžinis smeigtukas galėjo būti atsitiktinis radinys, pamestas ir nepriklausantis jokiam archeologiniam objektui, tačiau sklype liko nežvalgyta sodybos aplinka, šiukšlėmis užteršta žvyrduobė ir jos pakraščiai, todėl paieškas buvusioje J. Šemetos žemėje reikėtų tęsti.

Geldėnų kapinynas (Skuodo r., Barstyčių sen.). 1964 m. J. Šemeta kartu su kryžiniu smeigtuku iš Kruopių kaimo į ŽMA perdavė apyrankę smailėjančiais galais (ŽMA GEK 10955, archeologinis – 1573) (5 pav.). Inventorinėje kortelėje nurodyta, kad apyrankė „rasta Barstyčių apyl. Gelindėnų km. ant ariamo kalniuko, kuriame išardavo ir daugiau radinių. Matomai ten yra kapinynas“. 1938 m. laikraštyje apie Gelindėnų (Geldėnų) radimvietę trumpoje žinutėje rašoma, kad „Geldėnų k. ūkininko K. Bružo laukuose pietryčių pusėje ariant dirvą rasta medalis, bet jau neišskaitomas, gerokai apdilęs. Be to, rasta daugiau senovės žalvarinių grandžių,

7 pav. Geldėnų kapinyno kalva iš Š. Ž. Montvydo nuotr.
Fig. 7. The hill of Geldėnai Cemetery, as seen from the N.

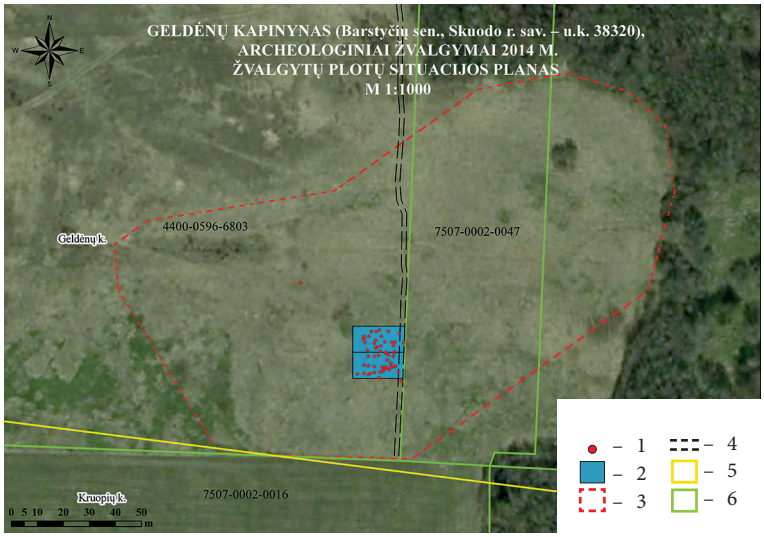

8 pav. Geldėnų kapinyno (UK 38320) žvalgymų 2014 m. situacijos planas: 1 – radiniai; 2 – žvalgyti plotai; 3 – Geldėnų kapinyno kalva; 4 – lauko keliukas; 5 – kaimų ribos; 6 – sklypų plotai. Kartografinis pagrindas 2009–2010 m. rastrinis ortofotografinis žemėlapis. Ž. Montvydo brėž.

Fig. 8. Situation plan of the 2014 survey in Geldėnai Cemetery (Barstyčiai eldership, Skuodas District, u.k. 38320). Cartographic basis: a 2009–2010 raster orthophoto map: 1 – finds; 2 – surveyed areas; 3 – the hill of Geldėnai Cemetery; 4 – green lane; 5 – village boundaries; 6 – plot boundaries.

9 pav. Įmoviniai ietigaliai, ietigalio plunksna ir įkotė su medienos fragmentais. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 9. Socketed spearheads, a spearhead blade and tang with wood fragments.

10 pav. Įmovinis kirvis. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 10. A socketed axe. 0 5 cm

0 3 cm

11 pav. Antkaklių fragmentai. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 11. Neck-ring fragments.

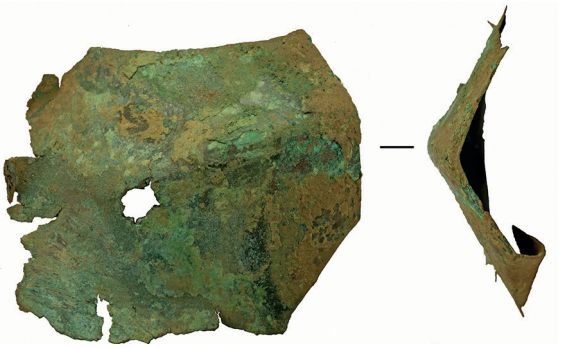

0 3 cm

12 pav. Tuščiavidurės apyrankės platėjančiais galais fragmentas. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 12. A fragment of a hollow bracelet with flaring terminals.

0 2 cm

13 pav. Apyrankių fragmentai. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 13. Bracelet fragments.

panašių į apyrankes, visaip išgraviruotų“ (*Lietuvos ūkininkas*, 1938 m. lapkričio 24 d., nr. 47, p. 9). Lietuvos TSR archeologijos atlase minima, kad dalis Geldėnuose surastų dirbinių buvo patekę į vietos pradinę mokyklą, tačiau išliko tik ŽMA saugoma IV–V a. datuojama apyrankė (*LAA*, V., 1977, t. III, p. 39).

Apyrankę klaidingai datavo V. Valatka – ji būdinga ne senojo, o vėlyvojo geležies amžiaus laikotarpiui (*LAA*, V., 1978, t. IV, p. 104–105). Išanalizavus LCVA saugomus Geldėnų kaimo skirstymo viensėdžiais bylą (*LCVA*, f. 1250, ap. 2, b. 4388), kaimo planą (*LCVA*, f. 1250, ap. 4, b. 7/124) ir jį susiejus su koordinačių sistema, nustatyta K. Bružo (Kazimiero Bružinsko) sklypo vieta ir apyrankės radimvietė – iki tol nelokalizuotas Geldėnų kapinynas.

Tai pailga PV–ŠR kryptimi orientuota apie 150x50 m dydžio kalva (6, 7 pav.). Ji yra Geldėnų kaimo PV dalyje, prie pat Geldėnų–Kruopių kaimų ribos, apie 350 m į P nuo Katupio upelio ir 450 m atstumu į V nuo Geldėnų kaimo Kaimynų gatvės (LKS 94 X 6226325, Y 364251). Jos ŠR, R ir PR dalys remiasi į mišku apaugusį durpyną ir kalvyną, vadinamą Katmilžio velėnduobėmis. Kalvos P, V ir ŠV dalys ribojasi su dirbamais laukais (7, 8 pav.). Kalvos Š, ŠV ir V šlaitai yra apie 5–6 m aukščio, R, PR ir P šlaitai – apie 1–2 m aukščio.

Kalvoje metalo ieškikliais iššvalgyti du 20x10 m dydžio (iš viso 400 m^2) plotai, aptikti 58 archeologiniai radiniai: įmoviniai ietigaliai (10 vienetų – 9 pav.), įmovinis kirvis (10 pav.),

14 pav. Pasaginė segė storėjančiais ir platėjančiais galais. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 14. A penannular brooch with thickened flaring terminals.

15 pav. Papuošalų ir aprangos detalių fragmentai. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 15. Fragments of ornaments and clothing elements.

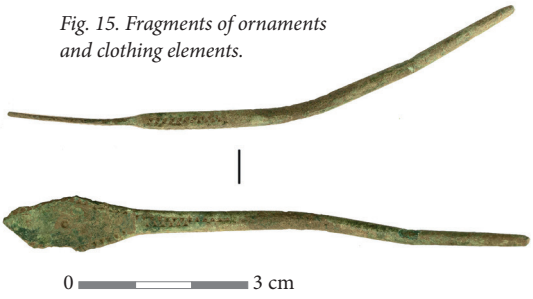

vytinių ir karolinių antkaklių fragmentai (4 vienetai – 11 pav.), tuščiavidurės apyrankės platėjančiais galais dalis (12 pav.) ir juostinių apyrankių fragmentai (5 vienetai – 13 pav.), pasaginės segės platėjančiais ir storėjančiais (viena – 14 pav.) bei smailėjančiais galais (viena – 15 pav.), smeigtukas ištęsto rombo formos galvute (16 pav.) geriamojo rago, diržo, kamanų ir kitokie apkalai (7 vienetai – 17 pav.), įvijinio (vienas) ir juostinių žiedų (3 vienetai – 18 pav.) fragmentai, klevo sėklos formos kabutis (19 pav.), vario lydinio (4 vienetai), geležies (vienas) ir sidabro susilydymai (10 vienetų) ir keli neaiškios paskirties dirbinių fragmentai.

Kapinyno kalva patenka į du sklypus: arčiau miškelio esantis jau daugelį metų dirvonuoja, yra apaugęs piktžolėmis, keliais krūmais ir berželiais. Keliolika metų dirvonavęs į V nuo pirmojo esantis antrasis sklypas prieš kelerius metus vėl pradėtas arti. Žvalgyti plotai buvo dirbamoje kalvos dalyje, radiniai surasti žemės paviršiuje arba iki 20 cm gylyje. Greta jų aptikta įvairaus dydžio anglies gabalėlių, kuriais nusėtas visas kalvos paviršius. Kai kurie angliukai yra ritinio formos – veikiausiai tai įmovinių ietigalių kotų liekanos.

Žemės paviršiuje vyrauja pilkas ir rudas priesmėlis – armuo su angliukais ir 5–10 cm dydžio rieduliukais. Radinių padėtis, archyviniai duomenys ir kartografiniai šaltiniai rodo, kad kapinynas daugelį metų buvo ariamas, be to, 1992 m. kalvos PV dalis buvo perkasta melioracijos darbų metu. Žmonių ar gyvulių kaulų iš griautinių ar degintinių kapų nepastebėta, tačiau tarp archeologinių radinių yra apdegusių dirbinių fragmentų, o kalvelės viršus, šlaitai ir papėdė nusėti įvairaus stambumo anglies gaba-

16 pav. Smeigtukas ištęsto rombo formos galvute. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 16. A pin with a lozenge-shaped head.

lėliais. Archeologiniai radiniai rodo, kad Geldėnuose yra kuršių genties kapinynas, kuriame mirusieji buvo laidojami sudeginti ir nedeginti. Pagal turimus duomenis kapinynas datuotinas VIII–XII a., tad LAA ir kituose apibendrinamojo pobūdžio darbuose šio objekto priskyrimas I–IV a. laikytinas klaidingu. Apie naują archeologinį objektą pranešta KPD, jis įtrauktas į NKVR (UK 38320).

Kruopių kaimo radimvietė 1 (Skuodo r., Barstyčių sen.). 2013 m. balandžio 20 d. šio straipsnio autorius, atlikdamas VU Istorijos fakulteto studijų kurso „Kraštovaizdžio archeologija: strategijos ir tyrimų metodai“ (vad. doc. G. Vėlius ir dr. R. Vengalis) užduotį, lankydamasis Kruopių kaime aptiko X–XII a. rantyto mėlyno stiklo karolio fragmentą (20 pav.). Dirbinys surastas kaimo V dalyje, dirbamame lauke prie bevardžio upelio (LKS94 X 6224892, Y 363731). Laukas tądien apžiūrėtas įdėmiau, jame netoli sunykusios sodybvietės aptikta neaiškios chronologijos radinių – geležies šlako gabalėlis ir akmeninis galąstuvas (LKS94 X 6224869, Y 363756). Kitame, už upelio esančiame suartame lauke (apie 275 m į Š nuo karoliuko radimvietės) aptikta lipdytos keramikos šukė (LKS 94 X 6225166, Y 363748 – 21 pav.). Pastarasis laukas įdėmiau nebuvo apžiūrėtas, kitų atsitiktinių radinių žemės paviršiuje nepastebėta.

2014 m. rugpjūčio 27 d. karoliuko radimvietėje atlikti archeologiniai žvalgymai. Metalo ieškikliais detaliai iššvalgyti keturi 20x10 m dydžio plotai (iš viso 800 m^2), surastas vienas geležies šlako gabalėlis. Nei kultūrinio sluoksnio pėdsakų, nei į žemės paviršių iškeltų archeologinių radinių nepastebėta. Archeologinio

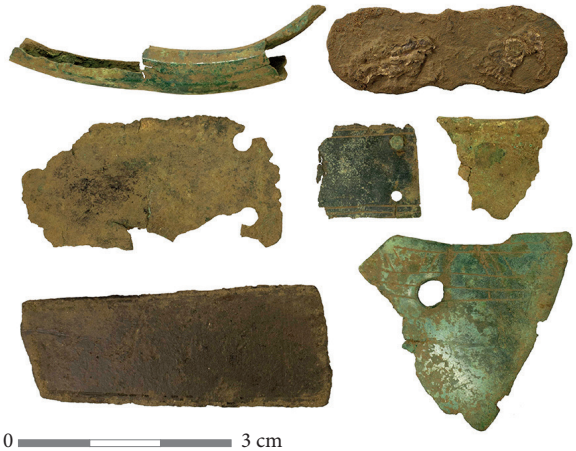

17 pav. Apkalai ir jų fragmentai. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 17. Metal fittings and fitting fragments.

18 pav. Žiedų fragmentai. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 18. Ring fragments.

19 pav. Klevo sėklos formos kabutis. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 19. A maple seed-shaped pendant.

20 pav. Kruopių kaimo radimvietėje 1 surastas rantytas mėlyno stiklo karolis. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 20. The ribbed blue glass bead discovered at Kruopiai village find spot 1.

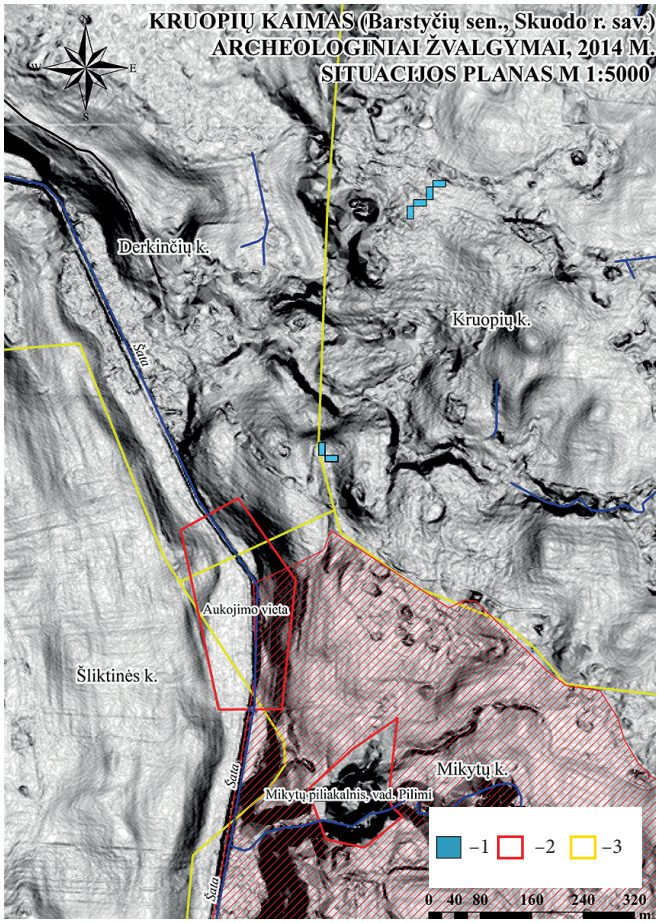

21 pav. Kruopių kaimo (Skuodo r.) žvalgymo 2014 m. situacijos planas: 1 – žvalgyti plotai; 2 – kultūros paveldo objektai; 3 – kaimų ribos. Kartografinis pagrindas – LiDAR duomenys. Ž. Montvydo brėž.

Fig. 21. Situation plan of the 2014 survey in Kruopiai village (Skuodas District). Cartographic basis: LiDAR data: 1 – surveyed areas; 2 – cultural heritage objects; 3 – village boundaries.

22 pav. Kruopių kaimo radimvietėje 2, plote 2 surastas įtveriamojo peilio fragmentas. Ž. Montvydo nuotr.

Fig. 22. A fragment of a knife with a push tang that was discovered in area 2 of Kruopiai village find spot 2.

paminklo šioje vietoje nėra, šlakas ir galąstuvas – neaiškios chronologijos, o mėlyno stiklo karolis laikytinas atsitiktinai pamestu dirbiniu. Archeologinio objekto paieškas galima tęsti lipdytos keramikos radimvietėje, kuri 2014 m. rugpjūčio mėnesį buvo apaugusi itin aukšta žole ir piktžolėmis, todėl žvalgymai joje nebuvo vykdomi.

Kruopių kaimo radimvietė 2 yra kaimo PV dalyje, prie Derkinčių ir Mikytų (Skuodo r., Notėnų sen.) ribos. Šioje vietoje metalo ieškikliais iššvalgyti du 20x10 m dydžio plotai (400 m^2), aptiktas vienas archeologinis radinys – geležies amžiaus peiliuko fragmentas (22 pav.). Dirbinys surastas apie 550 m į Š nuo Mikytų piliakalnio ir apie 250 m į ŠV nuo Šliktinės aukojimo vietos (LKS 94 X 6224502, Y 363553), todėl šios radimvietės aplinka laikytina perspektyvia tolesnėms archeologinių objektų paieškoms.

Žvalgymų metu Barstytalių, Geldėnų ir Kruopių kaimuose metalo ieškikliais iššvalgyta 16 įvairaus dydžio plotų (iš viso apie 4300 m^2), aptiktas vienas archeologinis objektas – Geldėnų kapinynas, surinkti ir ŽMA perduoti 64 archeologiniai radiniai ir 2 XIX a. pabaigos – XX a. I pusės monetos (iš viso 66 radiniai). Iki 2014 m. šioje Barstyčių seniūnijos dalyje ir aplinkiniuose kaimuose sisteminga archeologinių objektų paieška nevyko, todėl panašaus pobūdžio žvalgomąsias ekspedicijas planuojama tęsti.

The field survey in Barstyčiai eldership

During 26–28 August 2014, a survey was organised in Barstytaliai, Geldėnai, and Kruopiai (Skuodas district, Barstyčiai eldership) villages, the purpose of which was to find unknown archaeological sites (Fig. 1). Based on the data preserved in the ŽMA and the LVCA (Fig. 3), the find spots of two chance finds, a bracelet and a cruciform pin (Figs. 2, 5) preserved in the ŽMA, were located in Barstytaliai and Geldėnai villages (Figs. 4, 6).

58 finds: spearheads, an axe, brooches, fragments of metal fittings, bracelets, and neckrings, etc. (Figs. 9–19) were collected in an unknown 8th–12th-century cemetery discovered in Geldėnai (Figs. 7, 8). No finds were discovered in Barstytaliai village, aside from two coins: an 1898 Russian Empire 2 kopeck and 1936 Republic of Lithuania 2 cent.

During a survey in two places in Kruopiai village (Fig. 21), a 10th–12th-century small glass bead (Fig. 20), a sherd of hand built pottery datable to the 1st millennium, a whetstone, a piece of iron slag, and a fragment of a small knife (Fig. 22) were discovered. The artefacts were discovered in isolation and no traces of any other archaeological objects were noticed.

During the survey with a metal detector in Barstytaliai, Geldėnai, and Kruopiai villages, 16 various-sized areas (a total of about 4300 m^2) were surveyed, one archaeological object was discovered, and 66 finds were collected and given to the ŽMA.

Tomas Rimkus

Grublėta ir žiesta keramika iš Ivangėnų bei Nosaičių piliakalnių aplinkos

2014 m. vasario 21–23 d. šio straipsnio autoriui lankantis Ivangėnų ir Nosaičių (abu Tauragės r., Skaudvilės sen.) piliakalnių aplinkose, aptikta grublėtos ir žiestos keramikos fragmentų. Radiniai pastebėti žemės paviršiuje, šalia kurmio iškastų urvelių. Tai pirmieji radiniai, aptikti šių piliakalnių aplinkose. Keramikos šukės iš abiejų paminklų perduotos Skaudvilės krašto muziejui. Abu šie piliakalniai stūkso buvusios Karšuvos žemės centrinėje dalyje, kuri šaltiniuose pirmą kartą paminėta XIII a. Ši žemė taip pat minima XIV a. kryžiuočių kelių po Lietuvos teritoriją aprašymuose. Tuo pačiu minimi ir ant kalvų stovėję mediniai įtvirtinimai, kurie mūsų laikus pasiekė piliakalnių pavidalu. Šiuo metu Karšuvos vardą mena tik Karšuvos kaimas, esantis Skaudvilės apylinkėse ir, žinoma, čia išlikę archeologiniai bei istoriniai paminklai, kurių tik maža dalis tyrinėti.

Ivangėnų archeologinį kompleksą sudaro du piliakalniai, papėdės gyvenvietė ir kapinynas, kuris kultūros vertybių registre įvardytas Vėluikių kapinynu (UK 3468). Kapinynas dažnai siejamas su netoli esančiais Ivangėnų piliakalniais, tačiau piliakalniai netyrinėti ir sunku